

Kultur | Kunstanmeldelse

Dra hit én gang, dra to, dra tre

MOMENTUM 13 minner publikum på verdien av å lytte til omgivelsene.

[▶ Lytt til artikkelen • 3 min](#)

Naturområdene rundt Galleri F15 er fylt med kunst under Momentum-biennalen. Her er Maia Urstads skur. *Foto: Eivind Lauritzen/Momentum*

Alma Holtvedt
Kunstanmelder

Publisert: 16.06.2025 20:30

Nyhetsbrev: Se. Lese. Høre. Gjøre.

Ukentlig | Gratis

Debattredaktør Erik Tørnes sender deg de mest interessante anmeldelsene og debattene.

[+ Meld deg på](#)

Det smeller, knaker og klukker mellom trærne på Jeløya. I et skur med

panoramautsikt messes det frem sikkerhetsrutiner, i en lysning et annet sted i skogen lyder plutselig høye brak, så et kor.

Den trettende utgaven av Momentum-biennalen har åpnet på Galleri F15, og denne gangen dreier det seg om lydkunst.

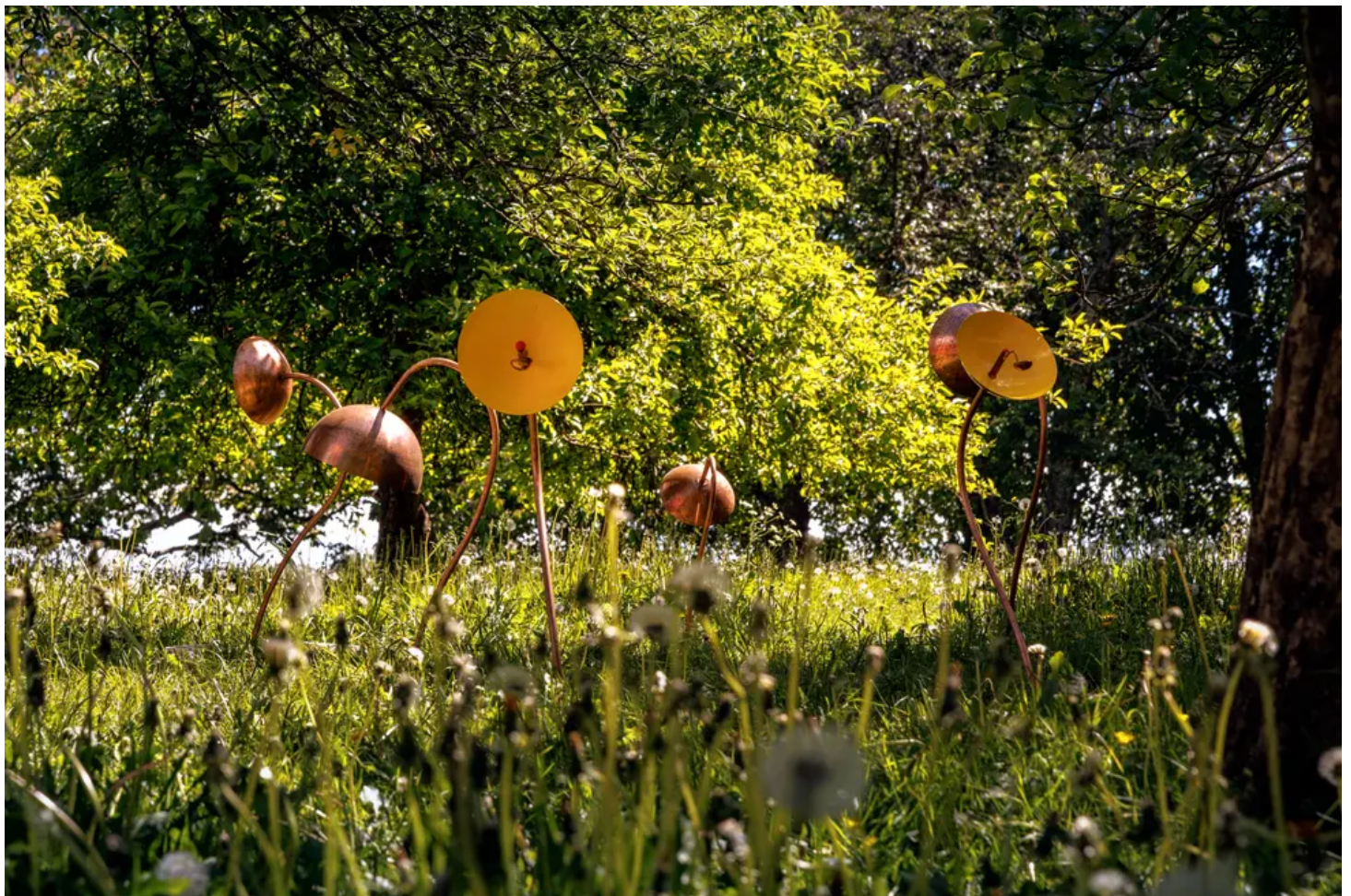
Både galleriet og området rundt er fylt opp med kunst som på den ene eller andre måten innkapsler publikum i alternative soniske landskaper. Så mange tidsbaserte verker i en utstilling er en utfordring. Rundt 40 kunstnere deltar, å gi alle verkene oppmerksomheten de fortjener, er nesten umulig. Men tålmodige publikummere belønnes.

Dansk innrykk

Da biennalen gikk av stabelen i 2023, var den kuratert av et kunstnerkollektiv med flat struktur og samarbeid som drivende ambisjon. Fint, så klart, men resultatet var en ganske rotete og ujevn affære.

I år er det heldigvis langt strammere regi. To kompetente dansker, den ganske nye F15-direktøren Lise Pennington og kurator Morten Søndergaard, står i spissen for biennalen.

Kunstnerne Søndergaard har invitert til å delta, har relativt ulike tilnærminger til lyd som materiale. Her finner man tekniske finesser, videoverker, bearbeidelser av naturlyder, udefinerbare pling og plong og noen ganske musikalske komposisjoner.

Louise Mackenzies innretninger i «Attractor» tiltrekker seg insekter. Foto: Eivind Lauritzen/Momunetum

MOMENTUM 13: «Between/Worlds: Resonant Ecologies»

- Galleri F15 i Moss

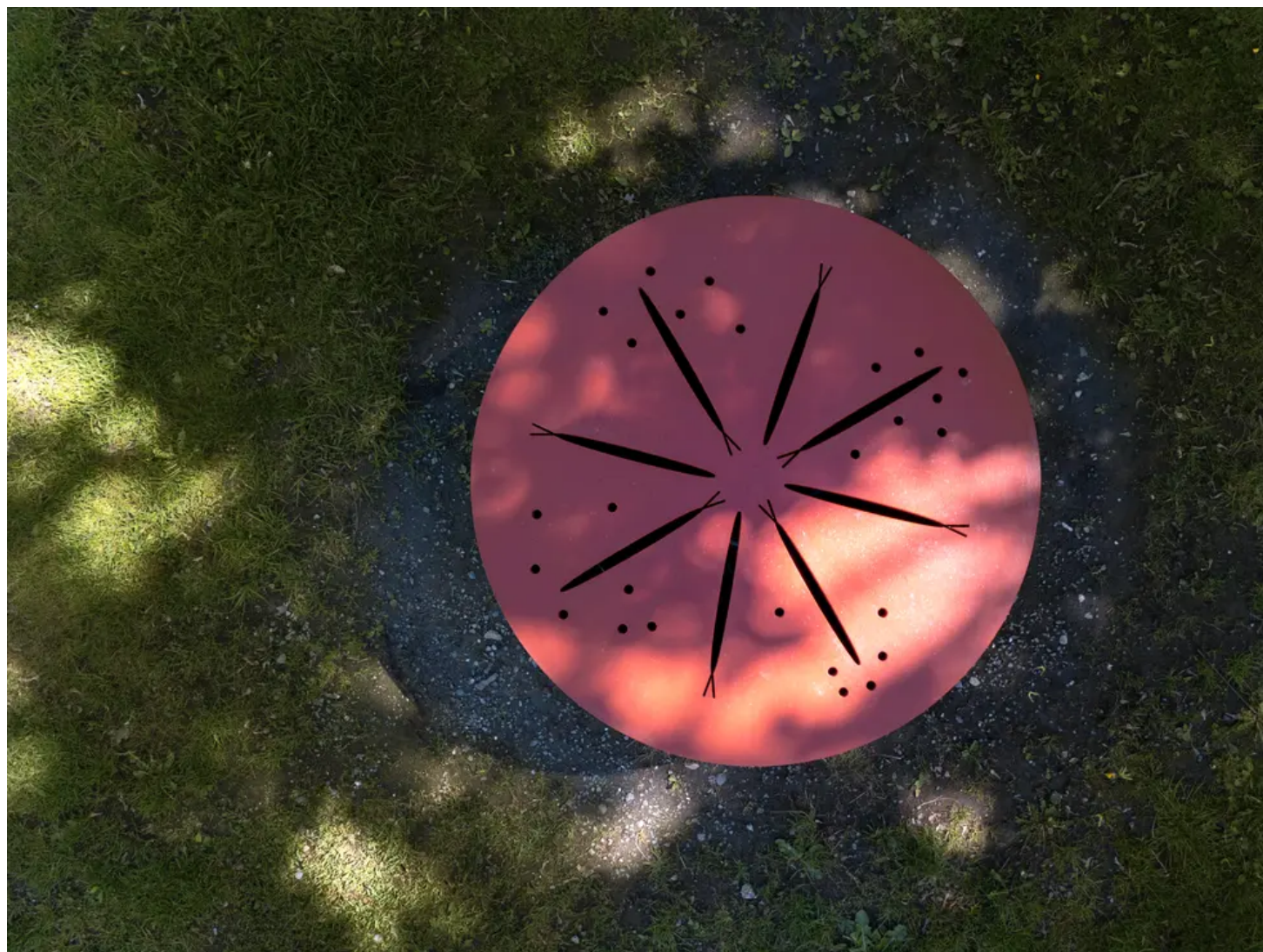
[Vis mer](#) ▾**Aftenposten**[Nyheter](#)[Oslo](#)[Meninger](#)[A-magasinet](#)[Vink](#)[E-avis](#)

...sagt, eller på pause mellom scener.

I Maia Urstads «In The Unlikely Event of...» (2025) kan du sitte på en benk med strålende fjordutsikt og lytte til hva du skal gjøre dersom du er på reise og uhellet er ute - sikkerhetstiltak av typen «trekk ned livvesten med hendene».

Douglas Gordon har flere telefonapparater montert rundt i utstillingen. Løfter du av røret, hører du en stemme som gir deg instruksjoner eller stiller deg personlige spørsmål.

William Kudahls verker er lavmælte høydepunkter. Videoverket «The Wind is Reading» (2025) viser bøker som ligger oppslått på en strand over flere dager, mens vinden blar seg gjennom sidene. Boken «Reading the Wind» (2025) inneholder side opp og side ned med informasjon om vinder du sannsynligvis aldri har hørt om.

I Arendse Krabbes «We Are All Fish» siver lyden ut av et kumlokk. Foto: Eivind Lauritzen/Momentum

Gi det tid

Tidsbaserte medier krever en god del av publikums konsentrasjon. Mange av verkene her fungerer som rom du lukkes inn i, men for å komme dit, må du gidde å lytte.

Haster man bare gjennom, sitter man igjen med ingenting.

Med oppmerksomhetskravet kommer også et behov for luft mellom verkene. Det er til tider i overkant tett mellom det som stilles ut innendørs, men i området rundt galleriet får hvert verk virkelig puste. Her kan man traske lenge og sakte mellom alternative, ofte meditative virkeligheter, som du stort sett hører før du ser dem.

Janet Cardiff og George Bures Millers «Forest (for a thousand years...)» (2012) er et soleklart glansnummer. 22 høyttalere er gjemt i trærne og skaper et 28 minutters lydlandskap der skillene mellom menneske- og naturlyder viskes ut.

Momentum-biennalen ble arrangert for første gang i 1998 og holder fortsatt koken. Foto: MOMENTUM 13

Et annet sted i skogen er det Jacob Kierkegaards verk som klinger. I «The Grey Zone (NeverWhere)» skaper lyder fra et radioaktivt basseng i Tsjornobyl et mystisk, til dels dystert rom mellom trærne.

Årets biennale oppfordrer oss til å stoppe opp og lytte til omgivelsene våre. Lyd kan være politisk eller emosjonelt eller helt hverdagslig eller alt på en gang. Uansett inviterer lyttingen til en litt dypere tilstedeværelse. Det hjelper selvfølgelig også at Jeløya er latterlig idyllisk.

Dra én gang, dra to, dra tre om du har for mye fritid i sommer.

Som abonnent kan du dele en artikkel gratis med en som ikke er abonnent!

▼
📺 Gi bort

💡 Tips oss

Les videre
